

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΥΠΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΑΞΗ: Α΄

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Κείμενο

Μανόλης Αναγνωστάκης (1925-2005)

Το πρωί...

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2β

Η εκτενής παρομοίωση είναι η ακόλουθη: *Και το τελευταίο σου γράμμα / Στο παιδικό τετράδιο της αριθμητικής / Σαν του μικρού παραθύριού το δίχτυ / Που τεμαχίζει με κάθετες μαύρες γραμμές / Του πρωινού χαρούμενου ήλιου την παρέλαση* (στίχοι 9-13). Το τελευταίο πράγμα που το ποιητικό υποκείμενο βλέπει, πριν βγει από το κελί για να εκτελεστεί, είναι το γράμμα του αγαπημένου του προσώπου γραμμένο στο παιδικό τετράδιο της αριθμητικής, πράγμα που ενδέχεται να υποδηλώνει ότι υπήρχε ερωτική σχέση μεταξύ τους από τα παιδικά τους χρόνια, ότι το αγαπημένο πρόσωπο είναι πολύ νέο κλπ. Το ποιητικό υποκείμενο παραλληλίζει τα τετραγωνάκια του τετραδίου με το μαύρο πλέγμα του παραθύρου του κελιού του, που το εμποδίζει να δει ελεύθερα την ανατολή του ήλιου, η οποία σημαίνει – αλίμονο – και την εκτέλεσή του. Η εκτενής παρομοίωση συμβάλλει στην παραστατική εξωτερίκευση, αποτύπωση και έμφαση σε στοχασμούς και συναισθήματα στην οριακή και τραγική στιγμή του μελλοθάνατου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

A. Δειγματικό γράμμα σε συνεχή λόγο:

Αθήνα 10 Μαρτίου 1950

Αγαπημένε/η μου,

Απορώ κι εγώ που σου γράφω, απορώ που ζω. Αντικρίζω τον ήλιο, όχι πια τεμαχισμένο από το δίχτυ του κελιού μου, αλλά σε όλη του τη μεσημεριανή δόξα να φωτίζει τη ζωή μου, τη μελλοντική κοινή μας ζωή. Και η κατάπληκτη καρδιά μου ψελλίζει, συλλαβίζει, τραγουδά!

Δίχως αμφιβολία, θα σου φανούνε παράξενα τούτα τα γραψίματα. Είναι μεσημέρι τώρα και τελειώνουν οι διαδικασίες της αποφυλάκισής μου. Μοιάζει σαν να ήταν ένας άλλος άνθρωπος και όχι εγώ, σήμερα το πρωί στις 5, όταν ετοιμαζόμουν για την εκτέλεση, με την πικρή πεποίθηση στην αθωότητά μου, με το μίσος μου για την κοινωνία που με καταδίκασε άδικα, με τη θύμηση του τελευταίου «αντίο», του τελευταίου φιλιού, των ψιχαλισμένων ματιών σου. Κρατούσα το τετράδιο της αριθμητικής με το γράμμα σου και το χάιδεψα την ώρα που άνοιγαν την πόρτα της φυλακής. Και τότε... αντί για την εκτέλεση, μού ανακοίνωσαν την αθώωσή μου, τη χάρη που μου δόθηκε γιατί η πλάνη είχε αποδειχτεί!

Το Πάσχα είναι κοντά. Μαζί με την Ανάσταση του Θεού θα γιορτάσουμε την Ανάσταση του Ανθρώπου, την έξοδο από τον «τάφο» της φυλακής, το θαύμα της δικαίωσης του αθώου. Και την τυραννισμένη αγάπη μας! Δε βλέπω την ώρα να σε συναντήσω.

Σε φιλώ

Ο/Η αγαπημένος/η σου

Β. Περίγραμμα Απάντησης: Ο/Η μαθητής/τρια αναμένεται να γράψει ένα σύντομο γράμμα με τα τυπικά χαρακτηριστικά (τοποχρονική ένδειξη, προσφώνηση, αποφώνηση, χαιρετισμός, «υπογραφή», εξομολογητική πρωτοπρόσωπη γραφή και απεύθυνση σε δεύτερο πρόσωπο). Θα συμπεριλάβει δεδομένα του ποιήματος και θα εκφράσει σκέψεις και συναισθήματα ως αντιδράσεις στην απροσδόκητη θετική τροπή των γεγονότων, την οποία και θα πρέπει να αφηγηθεί. Για τη χρονολόγηση του γράμματος καλό θα ήταν να λάβει υπόψη τότε γράφτηκε το ποίημα. Εάν γνωρίζει τα

γεγονότα της εποχής (Εμφύλιος Πόλεμος, διώξεις αριστερών), το γράμμα του/της μπορεί να περιλαμβάνει και τέτοιες αναφορές.

Μονάδες 40